

KENIJA: OB NEVIHTI SE POSLI NE SKLEPAJO

Kenija je afriška država, v kateri pri sklepanju poslov niso najpomembnejši obleka, darilo ali točnost prihoda na sestanek, temveč osebni stik. | Špela Vidmar

Vzhodnoafriška dežela, ki jo je opeval že Hemingway v romanu Zeleni griči Afrike, je večini znana po množičnem turizmu, safarijih, odličnih tekačih na dolge proge in trenutno po tem, da ima tu svoje korenine tudi pravkar izvoljeni ameriški predsednik Barack Obama. Malo pa se ve o tem, da so v Keniji dejavne zelo močne organizacije za ohranitev narave in živali, da je v državi bolj kot ekvatorialno ločnico opaziti strogo mejo med bogatimi in revnimi ter da se tu dnevno srečuje mnogo ljudi, ki so prišli sklenit kak posel, in tudi Slovenci nismo izjema.

Kenija velja za eno najstabilnejših afriških držav tako v gospodarski kot tudi v družbenopolitični sferi. Veliko visokih državnih uslužbencev in celo ministrov ima svoje trgovine, posestva ali delnice v tujih

družbah. Kljub temu pa to ne pomeni blaginje za vse, saj revščina in lakota še vedno pestita mnoge. »Tudi korupcije je zelo veliko,« pravita **Nevenka Lepenik** in **Roman Biondič**, ki že šest let živita v Keniji, kjer vodita turistično agencijo Eyes On Africa, ki se ukvarja z izvedbo safarijev po vzhodni Afriki. Na eni strani se bohotijo zasebne posesti ter vile angleških kolonialistov in novodobnih bogatašev, s katerimi se ne more primerjati niti Beverly Hills, na drugi strani pa so barakarska naselja, ki neuradno štejejo dva milijona prebivalcev.

Poslovni center vzhodne Afrike

Republika Kenija je poleg dobičkonosnega turizma, ki je mimoregde za dohodek v deželi še pomembnejši kot izvoz kave, tudi za tuje poslovne kroge gotovo ena najprivlačnejših afriških držav južno od Sahare. Glavno mesto Nairobi predstavlja s svojo zmerno klimo in dobro preskrbo z dobrinami in uslugami eno redkih prestolnic tretjega sveta, v kateri so življenjski pogoji takšni, da ne odvrta Evropejcev, da ne bi v njej živeli kot predstavniki matičnih podjetij. Tudi prometna infrastruktura v državi je zelo dobra, komunikacija s svetom prav tako, saj ima večina največjih letalskih družb povezavo z Nairobijem. Vse to je pripomoglo, da je postala Kenija poslovni in bančni center vzhodne Afrike. Večje banke, mednarodne finančne organizacije in tuje družbe imajo v Keniji svoja regionalna predstavništva ali celo podjetja, preko katerih pokrivajo ostale trge tega dela Afrike. Ob poslovanju pa pride tudi do stika različnih kultur (mimoregde, v Keniji živi veliko Indijcev, ki imajo v rokah skoraj vso obrt, več kot tri četrtine trgovin in več kot polovico drobne industrije) in navad, zato se je na to dobro vnaprej pripraviti.

Tudi lepa obleka ne pomaga

»V Keniji lahko srečate afriške mestne poslovneže, afriške divje poslovneže, bele poslovneže, indijske poslovneže in vsaka od teh subkultur ima svoje navade, ki se jim je dobro prilagoditi,« o kenijski raznolikosti povesta slovenska podjetnika **Nevenka Lepenik** in **Roman Biondič**. Obleke za safari, ki jih predlagajo v nekaterih poslovnih priročnikih za Kenijo, so danes primerne kvečjemu za poslovanje z Masaji, s katerimi pa boste sklenili boljši posel, če boste upoštevali njihove navade. »Ob tem pride v poštev tudi pitje tradicionalne mešanice krvi in mleka,« zagotovi Lepenikova. V Nairobiju so stvari nekoliko drugačne. Tam so državne ustanove in poslovne stavbe, temu primerno pa so oblečeni tudi ljudje, torej bolj resno in uradno. Njihove kretnje in zunanji videz so pod vplivom angleških običajev iz kolonialnih časov. Čeprav se nekatere stvari do danes niso spremenile, kot na primer nošnja kravate, je treba poudariti, da je za dober posel pomemben predvsem osebni stik, ne pa obremenjevanje z modo, vzorcem na kravati ali z znamko mobilnega

Foto: Dreamstime

Bi v imenu boljšega posla spili tradicionalno masajsko mešanico krvi in mleka?

telefona. Na pomembnejših sestankih pa lahko dober vtis naredite zelo preprosto; na sestanek naj vas pripelje osebni šofer, namesto da bi uporabili javni prevoz. »To kaže, da nekaj pomeniš, čeprav avtomobil in šoferja najameš le za nekaj ur,« še doda Lepenikova.

Dobro poslovno kosilo je bolj kot darilo

Nekateri priročniki predlagajo, naj bi se poslovnim partnerjem v Keniji v dar poklonilo škatlo cigar ali steklenico viskija, ženskam pa parfum. Vendar danes poslovna darila niso v navadi, ker se povsod veliko podkupuje. Iz izkušenj, ki si jih je pridobila v šestih letih, nam pove Lepenikova, se sama običajno raje udeleži poslovne večerje ali obiska na domu, saj se največ poslov sklene med prijatelji oziroma med ljudmi, ki imajo dobre odnose tudi izven delavnika. Za poslovno srečanje so tako poleg pisarn primerne predvsem restavracije in bari. Izbor hrane na poslovnem kosilu oziroma večerji je spet odvisen od kulture in statusa. Če posluješ z Indijci, ješ curry, z Angleži greš na mesno štruco, z Afričani pa se lotiš pečenega mesa ali kure. V imenitnih restavracijah in hotelih je izbira hrane zelo pestra. Na jedilniku je največkrat meso na žaru (t.i. njama čoma), veliko se popije piva, tudi čaja, vina pa so precej draga.

Če posluješ z Indijci, ješ curry, z Angleži greš na mesno štruco, z Afričani uživaš ob pečeni kokoši.

Pri kosilu, ki je ponavadi opoldne, se hitro pogovorijo glede posla, potem beseda steče še o drugih temah, kot so otroci, družina in zasebno življenje. »Ljudje potrebujejo nekaj časa, da se odprejo. Najbrž so zaradi slabih izkušenj z zahodnjaki tudi manj zaupljivi, toda ko se z njimi spoznaš, povejo marsikaj o sebi ter o družbeni in politični situaciji v državi,« je dejal **Franci Jazbec**, član Društva za razvoj in povezovanje družbenih ved in kultur Odnos. Z Nevenko in Romanom pa so se pogovarjali vedno najprej o družini, vremenu in vsakdanjem življenju, saj se veliko ljudi tako ali drugače pozna, če ne neposredno, pa prek znancev ali sorodnikov. Svetovni popotnik **Zvone Šeruga** pa namesto vizitke s seboj vedno prinese domače žganje, ki so ga »poslovni partnerji« zelo veseli.

Prestavljanje sestankov je na dnevnem redu

Čas (s tem tudi prihod na sestanek) je v Keniji relativen. Vse poteka bolj umirjeno in počasi, tudi če zamujaš. »Včasih imajo do časa celo ležeren odnos, saj zanje zamuda pol ure ne predstavlja nobenega problema,« je pripomnil **Franc Žnidaršič**, poslanec v Državnem zboru RS, ki se mu je pripetilo, da je šofer, ki jih je vozil od hotela na

Špela Vidmar je študentka etnologije in kulturne antropologije na ljubljanski Filozofski fakulteti in soavtorica Medkulturnega vodnika za managerje, ki je dosegljiv na spletni strani Združenja Manager.

konferenco v 25 kilometrov oddaljeni kraj, zamudil dve uri, ne da bi se organizatorji ali drugi delegati vznemirjali. Lepenikova in Biondič pravita podobno: »Okvirno se seveda zmeniš, vendar se nihče ne razburi, če zamudiš do ene ure, saj vsi vemo, kakšna je situacija na cestah zaradi zastojev, slabih cest in okvar avtomobilov.«

Med nevihto raje počakajte doma

Na posel v Keniji vpliva tudi duhovnost. Nekateri trdijo, da kljub močnemu odnosu do duhovnosti v Keniji ta na posel nima tolikšnega vpliva, spet drugi pa, da njihovo verovanje vpliva na poslovne odločitve in medsebojno komunikacijo. Neprimeren čas za sklenitev posla v Keniji je tako nevihta, medtem ko se je treba o resnih stvareh dogovoriti ob določeni uri, in sicer tik pred sončnim zahodom. ■

PRIBLIŽALI SMO VAM TUJINO

»Kdor pozna tuje kulture, lažje sklepa posle,« je dejstvo, ki je v letu medkulturnega dialoga le še bolj pridobilo na svoji veljavi. Združenje Manager in Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete sta kot odgovor na izziv mednarodnega poslovanja izdala spletni poslovni priročnik: **Managerski medkulturni vodnik** - vodnik, ki vam približa tujino. Vabljeni v prvih šestindvajset držav!

Medkulturni vodnik
Spletni poslovni priročnik

Obiščite:
www.zdruzenje-manager.si/si/publikacije-dokumenti/vodnik/